

Hajdúföld

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3500 K
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KIRÉSZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOS VÁFY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Közgyűlési reménységek

Szombaton reggel ismét összetűlt Debrecen város magisztrátusa, hogy súlyos jelentőségű ügyekről hozzon határozatokat. Ebből az alkalomból a városházán kívüli keresztyén többség nevében mi is bátorkodunk előterjeszteni azokat az óhajtásokat és reménységeket, amelyeket szerény nézetünk szerint, a közgyűlés bíltos megfontolása nem hagyhat figyelmen kívül.

Reméljük, — napirend előtt, — hogy a múlt közgyűlés óta módja volt a polgármesternek tájékozást szerezni, kik azok a városházi korifeusok, akik a közüzemektől, minők a nyomda, téglagyár, szeszüzlet, világítási vállalat stb. fizetéseket és jutalékokat élveznek s a szervezeti szabályzat értelmében nem mulasztja el a választást Zelling Ede multkor felelet nélkül hagyott idevonatkozó interpellációjára. Reméljük, hogy végre oszladozni kezd a közüzemi gazdálkodást elfedő mély homály s végre megtudja az adófizető közönség, hogy a közüzemek körül fáradozó urak milyen összegű jövedelemben részesülnek közérdektől tevékenységük következtében. Reméljük, hogy ezt a közlést a polgármester nem fogja semmiféle megokolással elhalasztani.

Ismét dönt a közgyűlés a házhely-igénylőknek kiutalható területek fölött is. Reméljük, hogy a jog- és pénzügyi bizottság új javaslata megértő fogadtatásra talál. Reméljük, hogy a közgyűlés szociális megfontolása nem fogja az elhelyezkedni és építeni akaró tisztviselőket, munkásokat, a rokkantakat és özvegyeket a városból kiutasítani, hogy kilométeres távolságok nehezítsék meg hivatalukba, munkahelyeikre járásukat s a sok ezer gyermek iskoláztatását. Reméljük, hogy megadják a kért területeket a szabályozási vonalon belül s a szombati határozatot nem kell a belügyminiszternek ismét visszautasítania.

A dollárkölcson gyümölcsöző befektetésénél is van kívánsága a debreceni keresztyén közönségnek. A hatalmas összegek elhelyezésénél a jövedelmezőségnek a város részére való biztosítása mellett elsőrangú probléma: mely intézetek közgazdasági tevékenységét fogja előmozdítani az ötvenmilliárd. A jog- és pénzügyi bizottság közgyűlés elé kerülő javaslatain nagyon megerősíti a magisztrátus e szervének filozofia-összetételét. A gyümölcsöző tétellel megbízott bankok közül feltétlenül azokat kell előnyben részesíteni, amelyek a legnagyobb magyar város magyar részének pénzügyi igényeit elégítik ki s a magyar gazdasági életet segítik elő működésükkel.

Reméljük, hogy a törvényhatósági

bizottság nem fogja figyelmen kívül hagyni ezeket a magyar szempontokat sem, s változtat az előterjesztés igazságtalanságain. Mert például azt, hogy az ugyanegy kategóriába tartozó intézetek közül a — szerényen szólva — felekezeti bankok hatszor és négyszer akkora összegeket kapjanak, mint a keresztyén magyarság hatalmas hitelintézete, jóváhagyása a közgyűlésnek nem lehet. De semmi módon sem tartjuk helytállóknak azokat az ürügyeket sem, amelyekkel az egyik kitűnő helybeli keresztyén intézetet kizárja a pénzügyi elosztásánál a bizottsági propecció, míg a többieknek is aránytalanul kis összegeket helyez el. Tessék a nemzetközi mammutbankok felesleges

pénzfelése helyett a kölcsön túlnyomó részét a keresztyén magyarság pénzügyintézeteire bízni, amint a javaslat egyrésze igen helyesen Debrecen legrégebb, előkelő magyar bankjában kívánja elhelyezni a legnagyobb összeget.

Reméljük, hogy végre egyszer érvényesülnek ezen a téren is az igazi nemzet-gazdasági szempontok.

S hadd térjünk rá, jó debreceni szokás szerint, anyagi dolgok után legvégül a kulturára is. Kardoss Géza színigazgató városi szubvenciójának terhére 5000 aranykorona előleget kért, mely összeget azzal a feltétellel javasolt kiadni a jog-

és pénzügyi bizottság, ha a direktor bemutatja előbb társulatának teljes névsorát.

A színházzal szemben az áprilisi közgyűlés bőven megtette kötelességét, mikor megszavazott 100 öl fát, 15 000 kilowatt villanyáramot és 20 000 aranykoronát, tehát a békebeli szubvenciót. Reméljük, hogy nem merült még feledésbe az igazgatónak a határozatot megelőző *ünneplés ígérete*, amely szerint kérelmének teljesítése esetén — egyebek mellett, — *rendes operatársulatot is szerződött*. Reméljük, hogy a törvényhatósági bizottság határozathozatal előtt nem mulasztja el az ígéret bevitelére a felelős meggyőződést szerezni.

Súlyos vasuti katasztrófa a karcagpusztai vasuti állomásnál

Csütörtökön éjjel kisiklott a debreceni személyvonat - Két halott, több könnyebb sebesült - A hortobágyi vihar, mint a katasztrófa közvetett oka

(A Hajdúföld tudósítójától.) Csütörtökön este a Hortobágyon és Hajdúszoboszló határában borzalmas fergeteg vonult végig, amely nemcsak a fennfent helyeken okozott sok száz millió károkat, hanem közvetve súlyos szerencsétlenséget idézett elő a Debrecen—budapesti vonalon fekvő karcagpusztai állomásnál, ahol a Debrecenből Budapest felé haladó vonat kisiklott és ennek következtében a fűtő, aki a felborult mozdony alá került, meghalt, több utas pedig könnyebben megsebesült. A rendkívül érdekes, de szerifelett szomorú szerencsétlenségről, valamint a hortobágyi orkánról a Hajdúföld tudósítója a következőben számol be:

Itéletidő a Hortobágyon

Csütörtökön délután a Hortobágyon olyan borzalmas itéletidő volt, amire már évtizedek óta nem volt példa. A vihar háromnegyed 6 órakor kezdődött rettenetes orkányszerű széllel, amelynek centruma a vasuti töltést követve, végigseper az egész környéken. Az ég aljáról pár pillanat alatt nehéz sötétbarna felleg emelkedett fel s utána borzalmas gyorsasággal jött az orkán. A szélnek ereje olyan irtózatos volt, hogy kint a pusztán egyszerűen felkapta és földhöz vágta az embereket, szétszórta a szénaboglyákat, szalmakazlakat s teljesen megrongálta az egyik vasuti őrházat, letépte a nagyhortobágyi állomáson veszteglő vasuti kocsi tetejét. Letépte ezenkívül több ház fedelét, kéményét. A pár percig tartó orkánt sűrű villámlástól, dörgéstől kísért zápor, majd jégeső követte, amely szintén nagy károkat okozott. A szél és a leszakadó víztömeg nagy kárt tett a halastavakban s bár a zsilipek elzárásával a nagyobb méretű pusztulásnak

sikerült elejét venni, a Hortobágyi Halastó Rt. kára így is

több mint száz millió korona.

A hortobágyi állomáson csupán az mentette meg pusztulástól, hogy a gulyák, ménesek már kívül értek a vihar körzetén. A Hortobágyról a vihar Angyalháza felé kanyarodott. A rettenetes dörgéstől, villámlástól, az angyalházi ménes megadul s a csikósok nem tudták megfékezni a megbokrosodott paripákat, amelyek eszevesztetten nyargaltak Hajdúszoboszló, illetve Kaba irányába, ahova a késő éjszakai órákban érkeztek meg.

A ménes a sinen

Debrecenből az 1719-es számú személyvonat rendes időben 10 óra 15 perckor indult el Budapest felé. Kaba közelében a mozdonyvezető egyszerre csak azt vette észre a sötét

Kisiklik a vonat

Az első, minden különösebb bal eset nélkül elmúlt vasuti karambolt csakhamar követte azonban a második, amely tulajdonképpen az elsőből keletkezett. Mára még nem sikerült ugyan megállapítani, azonban valószínű, hogy a karcagpusztai állomásnál a váltóór a nagy késés miatt megfedkezett arról, hogy a debreceni vonat még nem ment el és egy hamarabb elhaladó szerelvény után nem igazította be helyesen a váltót.

A karcagpusztai állomásnál a 6-os számú bejáró váltónál, amikor a vonat éjjel egy negyed 2 órakor oda ért, az utasok egy leirhatatlan erejű zökkenést éreztek, amelynek következtében több ablaktábla betört, a csomagok sorban leestek. Ugyanakkor

éjszakában, hogy a sinekre egy csomó megvadult paripa nyargal fel. Miután a lovak, amelyek az elszabadult angyalházi ménesből valók voltak, alig pár lépésnyire voltak már a mozdonytól, a vezető hirtelen fékezett. A vonat a hirtelen fékezés következtében nagy zökkenéssel megállt s

az egész szerelvény kettő szakadt.

Az utasok között a nyílt pályán való megállás eleinte nagy riadalmat keltett, később azonban, amikor kiderült, hogy komolyabb baj nincs nagy gyönyörűséggel nézték a lovak összefogdosását. Mintegy negyven megvadult paripát sikerült is az előkerülő embereknek szétterelni, azonban a szétszakadt szerelvény összekapcsolásával is sok idő telt el, úgy hogy a vonat több mint egy órai késéssel érkezett meg a karcagi állomásra.

egy borzalmas roccsenés, majd tompa zuhazás hallatszott.

A lehulló podgyászoktól megsérült utasok jajgatása, segélykiáltása verte fel az éjszaka csendjét s az utasok ijedten tödültek a vonat elejéhez.

Borzalmas pusztulás

Az utasoknak rettenetes látvány tárult a szeméi elé. A mozdony teljesen összetörve, baloldalra fordulva feküdt a sineken. A szerkocsi szintén kiugrott a sinből s összetörve oldalra fordult. Ugyazintén kisiklott és felfordult a posta, podgyász és kálauz kocsi és alaposan megrongálódott.

Kisiklott ezenfelül három személykocsi is, azonban ezek nem borultak fel s a bennük ülő utasoknak sem esett komolyabb bajuk. — A min-

egy 400 méterre lévő karcagpusztai állomás személyzete azonnal előrohant, hogy a sebesülteken segítsen, ugyanakkor pedig telefon és távirati értesítés ment Karcagra, továbbá

Haldokló fűtő az összetört mozdony alatt

Az összetört mozdony és szerkocsi közül rettenetes jajgatás hallatszott a sötét éjszakában. A vasuti lámpák fényénél nemsokára megállapították, hogy a felborult mozdony és szerkocsi közé préselve, halálra sebesülve fekszik Csordás János fűtő. A szerencsétlen ember iszonyatosan hörgött, jajgatott, segítségért kiabált, de segíteni nem lehetett rajta, mert sem a mozdonyt, sem a szerkocsit nem lehetett elmozdítani a helyéből. A mozdony kazánja és a szerkocsi teljesen össze nyomták a szerencsétlen embert, akinek jajgatása, nyöszörgése egyre halkult, amiből arra lehetett következtetni, hogy a szerencsétlen ember haldoklik. A borzalmas helyzetben lévő fűtő megmentésére még egy utolsó kísérletet tettek. Megpróbálták átvágni a mozdony sátoroldal falát, amelyet ha sikerült volna idejére kibontani, talán még élve kihúzhatták volna a fűtőt. Ez a munka azonban nem járt eredménnyel, mert a halálosan megsebesült ember több mint négy órai szenvedés után iszonyatos kínok közepette kiszenvedett.

A sebesültek

A szerencsétlenségnek ezenkívül még több sebesültje volt. Ezek közül a legsúlyosabban a postakezelő sebesült meg, akinek több bordája összetört. A szerencsétlen embert, akinek nevét még nem sikerült megállapítani, Szolnokra szállították a kórházba, ahol gondos ápolás alá vették. Bár

állapota igen súlyos,

Letartóztatják a váltóórt

A szerencsétlenség színhelyére még a kora reggeli órákban kiszállott a szolnoki királyi törvényszék vizsgálóbírája, aki azonnal bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. A vizsgálóbíró a jelen lévő vasuti szakértők segítségével megállapította, hogy a kisiklásnak oka az volt, hogy a váltó

Debrecenbe, ahonnan segítséget kért a karcagpusztai állomás. A segítség megérkezéseig a vonat utasai és személyzete megpróbálták számba venni a sebesülteket.

remélik, hogy sikerül megmenteni az életnek.

Ezenkívül könnyű sérülést, helvebben csak horzsolást vagy ütődést szenvedett még öt utas és egy vasuti alkalmazott. Ezeknek sebesülése azonban olyan könnyű volt, hogy orvosi segítségre nem is szorultak és a hajnalban indított segélyvonattal folytattak utjukat Budapest felé.

Vizsgálóbizottság a helyszínen

A karcagpusztai állomás értesítésére Karcáról, Szolnokról nemsokára orvosok, mentők érkeztek a helyszínre s az értesítés vétele után Bruckner Károly debreceni helyettes üzletvezető, Lütter Károly főfelügyelő, a forgalmi osztály főnöke és Hankó üzletvezetőségi főorvos kiutaztak Karcagpusztára, ahova kora hajnalban érkeztek meg. Megjelent a helyszínen a szolnoki vizsgálóbíró is és így együttesen hozzáláttak részben a vizsgálat lefolytatásához, részben pedig a romok eltakarításának irányításához.

A felkelő nap borzalmas látványra vetette sugarait. A mozdony pozíciójára zuhóva, baloldalára fordulva keresztben feküdt a síneken. Egymás hegyén-hátán összeroncólva feküdtek a többi felborult kocsi is.

A sínek és a vasúti pálya a felismerhetetlenségig összeroncólódtak, a sínek elgörbültek s a pusztulás olyan méretű volt, hogy a sín, illetőleg az alépitmény valósággal eltűnt a föld színéről, a váltó darabokra tört.

volt beállítva, illetve ugynevezett feles állásban volt a szerencsétlenség pillanatában. Miután a vizsgálóbíró úgy találta, hogy ezt csakis a váltóór gondatlansága okozhatta, azonnal elrendelte C Nagy Valér váltóór őrizetbe vételét, illetőleg letartóztatását. A gondatlansággal vadelt váltóórt bezárták a szolnoki ügyvétség fogházába.

Tragikus esemény a mentési munkálatok közben

A mentési munkálatok közben rendkívüli érdekességű, szomorú esemény is történt. A karcagi állomásról ugyanis kiszállott a helyszíni Jakab Ferenc pályafelügyelő, aki fáradhatatlanul dolgozott a romok eltakarításánál. Egyszer csak azonban a körülálló azt vették észre, hogy Jakab Ferenc hirtelen eszméletlenül összeesik. Dr Hankó üzletvezetőségi főorvos azonnal megpróbálta eszméltre téríteni Jakabot, azonban e kísérlet csak részben sikerült. Mint megállapították, a szerencsétlen embert szívizéhihűdés érte. Ertesüléstünk szerint,

mielőtt beszállították Karcagra, kiszenvedett.

A hirtelen, tragikus halál annál különösebb, mivel Jakab Ferenc nem is a karcagpusztai állomáson teljesített szolgálatot és így felelőség a történéskért nem terhelhette, tehát

HIRDESSZEN A HAJDUFÖLDEN!

Dr Bruckner Károly h. üzletvezető nyilatkozata

Bruckner Károly üzletvezető helyettes, aki a kora hajnali óráktól fáradhatatlanul dolgozott a mentési munkálatoknál, pénteken délután érkezett vissza Debrecenbe. A Hajdúföld munkatársa felkereste Bruckner Károly h. üzletvezetőt, aki a szerencsétlenségről a legnagyobb készséggel volt szíves tájékoztatni a közönséget.

Mindenekelőtt elmondotta a szerencsétlenség lefolyását. Majd rámutatott arra, hogy teljesen nincs tisztázva, mi idézte elő a szerencsétlenséget. Kétségtelen, hogy a közvetlen ok a hibás váltóállítást volt, azonban azt, hogy gondatlanság történt-e, vagy rosszakarat működött közre, azt még nem lehet

tudni. A vizsgálat nagy erővel folyik tovább a letartóztatott váltóór ügyében.

A váltó ugynevezett feles állásban volt s úgy történt meg aztán, hogy a vonat elszakadva, az első része a második, a másik része pedig a harmadik vágányra futott.

Végezetül kijelentette Bruckner Károly h. üzletvezető, hogy a rendszeres forgalmat legkésőbb szombaton reggelre helyreállítják s akkor megszűnik a vonatok késése is.

Egyébként — mint a Hajdúföld értesül — a borzalmas módon meghalt Csordás János fűtő holttestét Debrecenbe szállították és itt az államvasutak költségén fogják eltemetni.

Hivatalos jelentés a katasztrófáról

Budapest, augusztus 28. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a Debrecenből érkező 1719 sz. személyvonat a f. hó 27-én 28-ra hajló éjjel 1:20 órakor Karcagpuszta állomás bejárójánál helyi váltóállítást következtében a mozdonyral és az első öt kocsijával kisiklott. A baleset következtében a mozdony fűtője meghalt, egy postaközeg súlyosan, öt utas és egy vasuti alkalmazott könnyebben megsebesült. A pálya elzárása

következtében a forgalmat egyelőre átszállással tartják fenn. A szigorú vizsgálat folyamatban van.

A harmadik halott

Mint a késő éjszakai órákban értesülünk, a vasuti szerencsétlenség alkalmával bordatörést szenvedett postakezelő, akit egyébként Siposnak hívnak, az esti órákban Szolnokon kiszenvedett. Csordás János és Jakab Ferenc után tehát ő a harmadik halottja a szerencsétlenségnek.

Vasuti szerencsétlenség a megszállott Brassó megyében

Brassóból jelentik: Az elmúlt éjszaka borzalmas vasuti szerencsétlenség történt a földvári állomás közelében. Botfalva állomásról ugyanis a nagy viharban elszakadt egy befékezetlen teherkocsi s a Földvállról induló személyvonat belerohant az elszakadt kocsiba.

A mozdony vezetője, Gálfalvy Kálmán a rémes viharban is észrevette a közeli veszedelemet és működésbe hozta a vészféket, de már a bajt nem lehetett megakadályozni. A rohanó teherkocsi kereké az összeütközés pillanatában kiugrott és az egyik kerek a mozdony alá kerülve, azt felfordította. Gálfalvit a kazán odaszorította a mozdony falához és

azonnal megölte.

A csomagkocsi különös véletlen folytán felszaladt a szerkocsi ütközőjére és nem borult fel. Több személykocsi kisiklott, de az utasoknak nem történt bajuk. A pályatestet a szerencsétlenség mintegy 60 méter hosszúságban tönkretette, azóta a forgalom csak átszállással bonyolítható le. — A személyvonat utasai 11 óra helyett reggel 6 órakor érkeztek Brassóba.

Vasuti karambol Csehországban

Prága, augusztus 28. Cseh Távirati Iroda: Tegnap a pilseni pályaudvaron helytelen váltóállítást következtében két személyvonat összeütközött. Négy ember könnyebben megsebesült.

Turáni testvérek látogatása

Eszt diákok tanulmányútja Magyarországon

Budapest, augusztus 28. A tíz napig köztünk időzött eszt csoport három napos utat tett a Dunántulon és az Alföld egyetemi városában. Újuk valóságos diadalmenet volt. A magyar közönség a szeretet tüntető jeleivel árasztotta el a rokon-nép képviselőit.

Pécsett Oberhammer Antal városi tanácsnok, Vasváry Ferenc egyetemi tanár és a MEFHOSZ ottani csoportja összejöveteleket rendezett és bemutatta a dunántúli metropolis nevezetességeit.

Szegeden a Horger Antal egyetemi tanár és Gál Eudre városi tanácsnok vezetésével alakult bizottság gondoskodott szórakoztatásukról és ellátásukról. Itteni benyomásait feledhetetlenné tette a tiszamenti kulturközpont zenei nevezetességének, Károlyi Árpád hírneves cigány-primásnak művészi játéka, aki a bus magyar nóták legszebb gyöngyeivel ismertette meg a dalos észak szöke leányait és fiait.

A kirándulók ma reggel utaztak

el Varsó felé Esztországba. A pályaudvaron díszes közönség jelent meg búcsúztatásukra, ahol a Turáni társaság nevében Bán Aladar, a szegedi egyetem részéről Kogutovics Károly egyetemi tanár és a MEFHOSZ nevében Veörös Gyula mondott lelkes beszédeket, amelyekre Senin János eszt miniszteri osztályfőnök mondott köszönetet nemzeti nevében a meleg vendégszeretetért.

Postakönyvek

a kultuszminiszter fenntartása alá tartozó összes tudományos intézetek és iskolák

számára a keresk. minisztérium által 17569-1925. szám alatt folyó évi június hó 20-án kiadott rendelet szerint kaphatók:

Dávidházi Kálmán könyvtárost és dobogóvár cégnél Debrecen, Fűvészkeret-utca 9.

Az ipartestületek reformja

Budapest, augusztus 28. A kereskedelmi minisztérium törvényelőkészítő osztálya most készíti az ipartestületek reformjáról szóló törvényjavaslatot. A törvénytervezet szerint ezentúl az általános ipartestületnek legalább 200 tagjának kell lennie. Az iparosok új szervezetének tevékenysége jelentősen bővebb lenne a mostani ipartestületek tevékenységénél. A kontárkérdésben pl. eddig az iparhatóság hozott ítéletet, a jövőben első fokon az ipartestületek döntenének. Fel akarják állítani az

ipartestületi ítélőszéket is, amelyek tagjai iparosok volnának és ők itélnék el a kontárokat és azokat az iparosokat, akik tisztességtelen versenyt, továbbá az iparosság érdekeit sértő cselekedetet követnek el. Az egész intézmény állandóan szoros kapcsolatban állna a hatósággal és a reform a régi cshrendszer hagyományain épül fel.

A 39-es hősök ünnepe

(A Hajdúföld tudósítójától.) A 39-es hősök emléktünnepére — mint már azt megírtuk — nagyérdővel folynak az előkészületek. A rendező bizottság szétküldötte a most elkészült plakátokat, amelyeket kiragasztanak nemcsak Debrecenben, hanem az összes környékbeli községekben és városokban. Így aztán mindenki értesülést szerezhet az ünnepély programjáról. A bizottság egyébként

a következő tudnivalókat közli:

Minden volt 39-es katona jelenjék meg az ünnepségen, hol csapatban, katonásan tiszteleg eselott hős bajtársaink emléke előtt.

Vidéki bajtársak közösenként, a legidősebb volt tartalékos tiszt, vagy altiszt vezetése alatt gyülekeznek és jönnek fegyelmezett rendben Debrecenbe az ünnepség színhelyére.

A volt bajtársak polgári ruhában jelennek meg, kivéve azokat a volt tart. tisztokat, akiknek a régi egyenruha viselésére engedélyük van. (Engedély kivánság szerint nyerhető Debrecen, alispáni hivatalban.)

Harcérel kiüntetések a polgári ruhában viselendők

A vonattal érkező bajtársakat fogadóbizottság várja az állomásokon.

Ugy a vidéki, mint a debreceni bajtársak az ünnepség napján vasárnap reggel 8 órakor a Kollégium udvarán gyülekeznek.

Vidéki bajtársak étkezése: vagy a diszebédén az Arany Bika nagytármében, vagy olcsó közétkezésen a nagyerdői Vigadóban. Diszebédén teríték ára 75.000 K. Diszebédre jegyigények vidéken a csoportmegbízottaknál Debrecenben a főispáni titkárnál személyesen jelentendők be aug. 31—szept. 3-ig, d. e. 9—12 óra között.

Rendezik az emlékmű környékét

Debrecen város tanácsa utasította Pohl Ferenc főkeresztést, hogy a 39-es emlékmű környékét a legközelebbi idő alatt rendezze, hogy az emlékmű környéke és a szeptember 6-ki ünnepélyre készen álljon. A tanács azonban a szobor környékéről csak a legszükségesebbek elvitallandó fák kivágását engedélyezte.

8000 korona tiszta apróhirdetés 4 lapban

Nagy tűz a Dombos-tanyán

(A Hajdúföld tudósítójától.) Pénteken délután veszedelmes tűz pusztított a Sámsoni ut mellett levő, ugynevezett Dombostanyán, az egyik városi birtokon. Délben egy óra után jelezték a debreceni tűzoltóságunk, hogy

a Dombos tanyán kigyulladt egy nagy szalmakazal.

Az értesítésre a tűzoltóság Rocsik Jenő főparancsnok vezetésével nagy készültséggel vonult ki a helyszínre és megfeszített munkával látott az oltáshoz. A tűzoltók este 7 óra után vonultak be a laktanyába. Fárad

ságos munka után nemcsak a tűz tovaterjedését sikerült megakadályozni, hanem az égő szalmakazalból is mentették meg.

A kár közel negyedmillió korona.

A tüzet állítólag egy foszforos gyutacs okozta, a közelben nemrég a katonák éles töltéssel gyakorlatoztak és ekkor maradt volna ott a foszforos gyutacs. A tüzeset miatt a hivatalos vizsgálat megindult.

A debreceni tűzoltóságunk közel egymásutánban ez már a harmadik vidéki tanyai tüzesete.

A Kormányzó köszönete a debreceni kereskedelmi nyugdíjintézet hódolatára

(A Hajdúföld tudósítójától.) Megírta a Hajdúföld, hogy a debreceni kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak a közelmúltban megalakították a vidékre is kiterjedő hatáskörrel a nyugdíjintézetüket. Az alakuló közgyűlés a Kormányzó előtti táviratban fejezte ki hódolatát. E táviratra a főispáni hivatal útján az intézet kiváló elnökének, Benyáts Emil nagykereskedőnek a címére a következő válasz érkezett.

A Kormányzó ur Ötömméltósága kab-

netirodájának hozzám intézett 4252/925. sz. leirata folytán van szerencsém Nagyságoddal közölni, hogy a Kormányzó Ur Ötömméltósága a Kereskedők és Kereskedelmi Alkalmazottak Nyugdíjintézetének megalakulása alkalmával az elnökség részéről távirati uton előterjesztett hódolatát köszönettel fogadni méltóztattott. Dr. Hadházy s. k. főispán.

A legelső magyar ember érdeklődése beszédes jele annak, hogy az új egyesület azok közé az intézetek közé tartozik, amelyek a közös szelvény jövőről küzdenek.

A kölcsön 50 milliárdjának felosztása a debreceni bankok között

A jog és pénzügyi bizottság javaslata

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken délelőtti ülésében hozott határozatot a napokban Debrecenbe érkezendő külföldi kölcsönösszeg elhelyezése ügyében.

Az elhelyezésre vonatkozólag a pénzügyminiszternek rendelete jelent meg, amely szerint a városoknak a kölcsönösszeget a Pénzügyi Központba tartozó intézetek közt a

kuriális beosztás alapján kell elhelyezni.

A bankok három kuriába vannak beosztva. Az első kuriába korlátlanul lehet pénzt elhelyezni, a másodikban az egyes intézetek kimutatott alap és tartaléktőkéjének megfelelő összeg erejéig, a harmadik kuriába pedig a kimutatott alap- és tartaléktőké jelenleg megfelelő összegig.

Mint ismeretes Debrecen városa 900.000 dollárt, azaz a levonásokat is beszámítva, mintegy

ölvon milliárd magyar koronát fog kapni.

A városi tanács felhívta a debreceni pénzügyintézeteket, hogy a kölcsönösszeg elhelyezésére vonatkozólag adjanak be ajánlatokat. Az ajánlatokat tegnap bontották fel. Általában megfelelőek voltak, s a látra szóló betétekre átlag 9, a lekötöttekre átlag 13 százalékot ajánlanak.

A tanács javaslata az elhelyezésre vonatkozólag a kuriális beosztásra, az egyes intézetek mobilitására és az ajánlott kamatokra tekintettel a következő volt:

Első kúria

Innen két banktól kaptak ajánlatot; a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjától a látra szóló betétekre hét és fél százalék, a lekötöttekre kilenc és fél százalékot. A magyar Leszámláló és Pénzváltó Bank debreceni fiókjától a látra szóló betétekre nyolc és fél, a lekötöttekre tíz és fél százalékot. A tanács javasolta, hogy amennyiben 11 százalékot megadnak, úgy ad ezeknek a pénzügyintézeteknek.

Összegeztük javaslatot ezekre az inté-

zetekre nem tettek, mert ezeknél korlátlanul lehet elhelyezni a pénzt.

Második kúria

Az Angol Magyar Bank a látra szóló és a lekötött betétekre ajánlott tíz és háromnegyed százalékot. A Magyar Általános Takarékpénztár a látra szóló betétekre 9, a lekötöttekre 11 százalékot. A tanács javaslata, hogy amennyiben 11 százalékot engednek, úgy

6—6 milliárd koronát

helyezzenek ezeknél a bankoknál el. A második kuriából megfelelő ajánlatokat tett bankok közül a következőknél javasolt a tanács pénzt elhelyezni.

A Beivárosi Takarékpénztárnál 6, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárnál 4 és a Nemzeti Hűtelintézetnél egy milliárd koronát.

Harmadik kúria

Az ide tartozó s megfelelő ajánlatot tett intézetek közül a következőknél javasolt a tanács pénzt elhelyezni.

A Debreceni Első Takarékpénztárnál 12, az Általános Forgalmi Banknál 8, az Alföldi Takarékpénztárnál 4, a Takarékszövetkezetnél 1 és fél, a Bankkegyesületnél félmilliárd, a Debreceni Hitelbanknál 300, a Gazdák Bankjánál 200 és a Gazdasági Takarékpénztárnál 100 millió koronát.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet is kért részesedést a kölcsönből, azonban mivel három évről kimutatott mérlege még nincs, a tanács a kérelem elutasítását javasolta. A Debrecen és Vidéke Mezőgazdák Hitelszövetkeze három milliárd korona elhelyezését kérte a tanácstól, utalva a gazdák súlyos és válságos helyzetére. A tanács javasolta, hogy amennyiben a bank igazgatóság tagjai személyes garanciát is vállalnak és 13 százalék kamatot fizetnek, így

másfélmilliárd koronát

helyezzenek itt el.

A bizottság a javaslatot egyhangúlag és vita nélkül elfogadta.

FŐISKOLA

A MEFHOSz gyűlése. A debreceni MEFHOSz vasárnap délelőtti 11 órai kezdettel az Ezyetemi Körben gyűlést tart, amelyre a vezetőség tagjainak pontos megjelenését kéri vités Bánsághy György elnök.

Érdemes gazdasági munkások kitüntetése

(A Hajdúföld tudósítójától.) A földművelésügyi miniszter, hogy a becsületos munka és hűségesség szolgálata a gazdasági munkásság körében erkölcsi elismerést is nyerjen, az olyan gazdasági cselédek és munkások részére, kik az egyhelyben töltött hosszú szolgálatauk, illetve munkásságuk, magatartásuk és jóra valósságuk által társaik közül kitüntek, hűségességük szolgálatuk elismerés-képpen

pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni.

Ezenfelül dr. Vass Karoly tanácsnok felhívja a cselédpartó gazdalkodó közönséget, hogy az olyan mezőgazdasági cselédet, aki példás és hűségesség viselkedés mellett legalább 25 évet töltött egy helyben, — továbbá egy olyan mezőgazdasági munkást, — aki megbízhatósága és szorgalma által munkáértései közül kivált — a földművelésügyi miniszterhez leendő felterjesztés céljából — személyi adatokat tartalmazó okmányainak felmutatása mellett — Debrecen város elsőfokú közigazgatási hatóságánál (Kossuth-u. 20 fsz. 45) 8 napon belül jelentse be,

Haztartásbeli munkát végző cselédek, továbbá olyanok, akik ilyen kitüntetésben már részesültek, jutalmazásra javaslatba nem hozhatók.

Vége a vakációnak

Beiratások a debreceni iskolákban

A női felső kereskedelmi iskola és a kapcsolatos internátusba beiratkozni szeptember 1-én és 2-án d. e. 9—12 óráig lehet, (Kálvintér 2.) Javító és pótló vizsgálatok augusztus 31-én 8 órától.

A kereskedő tanonciskolába beiratkozni szeptember 1—3 napjain d. u. 3—5 óráig lehet. (Kálvintér 2.) A beíráskor 10.000 koronás bélyegdíj és 200.000 korona egész évi tandíj fizetendő. Javító vizsgálat augusztus 31-én d. u. 3 órától.

Felnőttek továbbképző kereskedelmi szaktanfolyama.

A Kereskedő Társulat augusztus 25-én tartott iskolai felügyelő bizottsági ülésén elhatározta, hogy az általa fenntartott tanintézetek V. tagozatát, a háború alatt szünetelt Felnőttek esti kereskedelmi szaktanfolyamát, amelyre mindkét nembeli hallgatók felvehetőek, az 1925—26. tanévre ismét megnyitja. Amidőn a Kereskedő Társulathoz ezt az üdvös határozatot közre adjuk, egyben tájékoztatjuk az érdeklődőket, hogy a szorosan vett szaktárgyakon kívül magyar, német gyorsírás és gépírás tanfolyamok is létesítenek. Bővebb tájékoztatást nyújt az igazgatóság (Kálvintér 2.)

A római katolikus redigimnáziumban ez iskolai évben párhuzamos első osztályokat állított be az igazgatóság.

Ha venni, vagy eladni akar, ha állást keres, a HAJDUFÖLD hirdetéseinnek biztos az eredménye

Létrejött a török-magyar vám-egyezség

Budapest, augusztus 28. A magyar és a török kormány között a vámforgalom tekintetében a legtöbb kedvezményes megoldás létrejött, amely szeptember 1-én lép életbe.

Tárgyalás Angliával

Budapest, augusztus 28. Szeptember második felében indulnak meg a magyar-angol kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások. A tárgyalások előkészítése a londoni magyar követség és a budapesti angol követség útján már meg-

kezdődtek.

Oszták—magyar tárgyalások

Budapest, augusztus 28. Ausztria a Népszövetség közvetítését kéri a Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződéshez. Erre a közvetítésre azonban semmiféle szükség nincsen, mert a két állam viszonya feleslegessé tesz minden közvetítést. Egyébként a Népszövetség tárgyalásain nem is szerepelhetnek olyan kérdések, amelyek a tárgysorozatba nincsenek felvéve.

Amerikai invázió a breton partokon

— Bretagnei levél —

(A Hajdúföld tudósítójától.) A középkori írók a bretagnei „Smaragd-part” szürke sziklái tarítottak a szárazföld utolsó bástyájaként az Óceán rohamaival szemben. Franciaország északnyugati csücskének a neve ma is „Finistère”, értsd: „finis terrai”, a világ vége. Pedig már a normannok genialis lélekvesztői Amerika felé kiindultak s nem volt már messze az idők kódében a genovai Hajós sem... Mi, akik a bretagnei föld telkét körülbelül csak Pierre Loti tókéletes „Islandi halász”-ából ismerjük, még ma is a viharzó, a kegyetlen tenger adófizetőit sajnáljuk a szomorú, végzet-terhelte bretagnei interieurok lakóiban. Gall oltarok, barbár síremlékek, esővíztől mosott kálváriák, halott halaszokat váró viharos partok, csöndes, dolgos, hősies csupa-lélek és csupa-ideg emberek: ez a mi képzeletünk Bretagne-a.

De ez csak az egyik Bretagne. Mert ma már az Óceán fölött a Zeppelin három nap alatt elér Amerikába és így

a „világ végének” bealkonyult.

A hősies halaszok közé minden nyáron beékelődik az a tarka és mégis jelentéktelen tömeg ember, amely a köteles és illendő nyaratást végzi itt több-kevesebb kedvel és sikerrel. A bretonok (brittek) valamilyen Angliából vándoroltak át ide, őseik földjére. Most az angolok és az amerikaiak egészen kisajátítják a breton partokat. És mindenhol megjelenik az angol szállodaélet: a „teljes komfort”, a pihenést guzsbakító Divat, a hullámóriásokkal versenyt ágaskodó árak...

A kis halászfaluk, a sáncok mögé egy-egy templomtorony köré guggoló barokk városok belekerülnek a kék meg a piros utikönyvekbe, a régmúlt porát félve őrző utakon végigszáguld

a modern technika leg-

hajmeresztőbb vívmánya, az „autocar”:

a társas automobil.

Saint-Malot, a nagy hajósok bölcsőjét is megszállta az amerikanizálás ördöge. Valamikor XIV. Lajos hajította meg előtte az elismerés lobogóját: olyan hadihajót szereltetett fel, amelyen a tengernagytól lefelé az utolsó hajósinasig saint malói születésű volt. Március végén most is utrakel minden épkézláb maloninc; fehér vitorlájú hajókra szállnak és elmennek Ujfoundland felé, hogy augusztus végén, szeptember elején tőkehállal megrakodva térjenek vissza. Az idén nagy volt a bámulat, amikor egy karcu vitorlás augusztus 15-én visszaérkezett Saint-Malóba.

Saint-Malóval szemben, az Óceán kapujában fekszik egy csomó csodálatos sziklából összerakva

Cézembre szigete.

A nagy háboruban elvitték erdeiből az ágyukat s a régi kaszárnyákban most a világ egyik legszebb pihenőhelyét kínáló penzió szobái vannak, Kevés ember; inkább igazi pihenésre vágyó „szellemi munkások”: egy párisi újságíró, aki Carpentier-ről, a francia boxolóművészről ír könyvet, egy mérnök, aki itt, a tenger közepén, fölszerelt egy „T. S. F.”-állomást... (Olyan furcsa dolog is itt, a középkori kelta, vagy ír kolostor ramete szigetén londoni koncerteket hallgatni!...) A sziget csücskén, a nyílt tengerrel szemben áll egy kis remetecella, amelyet Szent Brandanusról, a tengerjáró apostolról neveztek el s ahová jó férjért imádkozni járnak el a fehér-főkötös bretagnei lányok. S a végeláthatatlan Teager és a fölötté lebegő Hit közvetlen hatása alatt elfelejti az ember a mai élet fizikai és lelki túlkedését s egy-két percre mohón olvad össze a régi, az igazi Bretagne lelkeivel. H. V.

Olthatatlanul égő oláh petróleumkutak

Évekig eltarthat a tüzvész

Bukarest, augusztus 28. Egy oláh-amerikai társaság tulajdonában levő morenii petróleum kutakban pár hét előtt támadt tüzet még mindig nem sikerült elfojtani. A hatalmas tűz naponta 300 vagon petróleumot emészti fel,

ami egy millió lei kárt jelent a társaság számára.

Az oltási kísérletek eredménytelenek maradtak úgy, hogy most a

petróleum társaság egy millió lei jutalmat tűzött ki annak, aki a tüzet eloltja. Naponta százával ostromolják a társaságot a legkülönbözőbb és legraktikusabb oltási módszerekkel. A szakértők szerint a tűz, ha csak nem sikerül a most készülő alagút segítségével kioltani, még napokig eltarthat, de az sincsen kizárva, hogy a kutak különösen nagy földalatti tartalékjai esetleg évekig égni fognak.

Izraelita vérbosszu

Borzalmas gyilkosság Feketehegyesen

Szabadka, augusztus 28. Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság tartja izgalomban Feketehegyes község lakosságát. Stein Miklós 17 éves fiatalember az országban hazafelémenet találkozott régi haragosaival a Morgenthaler fivéreikkel. A Morgenthaler látva

az egyedül bandukoló Steint, rárohantak, földrepergették és egyik a mellére térdelve fojtogatta a másik súlyos cigarettá tarcájával addig verte a szerencsétlen fiatalember fejét, amíg meg nem halt. A gyilkosokat a csendőrök letartóztatták és Szabadkára vitték.

Oláh külpolitikai orientáció Magyarország felé

Budapest, augusztus 28. Bukaresti értesülés szerint oláh politikai körökben igen komolyan foglalkoznak azokkal a lehetőségekkel, amelyek Románia magyar külpolitikai orientációját Magyarország felé irányítják és erre vonatkoznak

igen jelentős helyeken igen komoly tárgyalások folynak.

Egy cikk közlése szerint Villant Figyes báró bukaresti magyar követ Beihen gróf miniszterelnöknél tett látogatása összefüggésben van az új oláh külpolitikai irányzattal.

Oláh megszállott területre akart szökni az elkötött lovakkal

(A Hajdúföld tudósítójától.) Barna Béla gazdasági cseléd Berettyó-szentmártonban vett alkalmazásban az egyik gazdálkodónál. Gazdája kiküldte egy szekerral a közeli tanyára, Barna ehelyett oláh megszállott területre akart átszökni, ahol a szülei is laknak. Azonban nem ment volna üres kézzel, magával vitte a szekeret, két lovat, három

csikót, lószerszámot, hetes ekét, vasvillát stb. A csendőröknek azonban gyanus volt a szökésben levő gazdasági cseléd és Nagykeréki közepén, nem messze az oláh határtól elfogták. Barnát bekisérték Debrecenbe az ügyészség fogházába. Takó Ferenc vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte.

Általános felkelésre készülnek a sziriai mohamedánok

London, augusztus 28. Lord Plumer, az új palesztinai főbiztos, aki alig néhány napja érkezett Jeruzsálembe, egész Palesztinában elrendelte az angol csapatok rádiókészletét, nehogy a sziriai felkelés a palesztinai és tranjordániai határon átcsapjon. A határőrök Plumer utasítására megerősítették. Matullát, a legészakibb zsidó kolóniát katonai támaszpontnak építik ki. A palesztinai és tranjordániai arab lakosság hangulata igen izgatott.

A New York Herald jelentése szerint a helyzet Szíriában följött kritikussá vált, mert

a beduinok és a nacionalista arabok végleg elhatározták, hogy a druzokkal együttesen járnak el.

A helyzet komoly megítélése ki-

tűnik abból a tényből, hogy a francia hatóságok megkezdtek a damaszki idegen kolónia elkölöztetését.

A Daily Herald jelentése szerint Damaskus mellett tegnap

három alattvalót a portyázó beduin csapatok súlyosan megsebesítettek.

Ezenkívül egy aranyszállítmány, amelyet a Keletperzsiái Imperial Bank részére szállítottak, szintén a felkelők kezére került. A francia parancsnokság megerősített őrszereket küldött a sivatagba, hogy a rablókat megbüntessék.

A Times jeruzsálemi jelentése szerint a druzokkal való békekísérletek az egész vonalon meghiúsultak.

Rizling bor 1 liter K 10.000	Angol szappan (óriás 1 drb) K 5.000
Méz idei 1 kg. . . K 16, 00	Pergamentpair 1lv K 800
Hagyma makói kg. K 1,400	Falvédő legszebb képekkel 1 darab . . . . . K 2.500
Mosószappan l. 1 kg. K 13.500	

Azonkívül az összes fűszer-, csemege- és italárak, mint a multban, úgy most is a legolcsóbban beszerezhetők a

„HANGYÁBAN“

Főüzlet: Rózsa-utca, Tissa palota. Fióküzletek a város minden részében.

Rabát, kosztüm, ruhaszövetek,

selymek, divatflanelék és mindenféle

őszi divatujdonságok

ooooo naponta érkeznek! ooooo

Kirakatainkat szíveskedjenek figyelemmel kísérni!

Ászódi és Róth Divatárúháza

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállító. Tisztviselőknek 5%, kedvezmény.

Helyre kell állítani a Csokonai-színház megcsonkított magyar cimereit

A színház javítási munkálatai

(A Hajdúföld tudósítójától.) A napokban tartotta Debrecen város tűzvizsgáló bizottsága — mint a Haidúföld megírta — tűzrendészeti bejárását a Csokonai-színházban. A bizottság javaslatát a pénteki tanácsülésen terjesztette elő Csűrös Ferenc kultúratanácsnok. A javaslat alapján a tanács utasította a műszaki ügyosztályt, hogy a színház tatarozását

szeptember 3-ig okvetlenül fejeztesse be.

hogy ezen a napon, esetleg legkésőbb 4 én a színházi széken megkezdődhesse. Ugyiszintén utasítást kapott a műszaki ügyosztály, hogy a színház folyosóin és a nézőtérben levő linoleum burkolat rosszul eszközölt javítását a vállalkozóval csiáltassa meg újra. Ezeket kívül felhatalmazta a tanács a színgazgatót, hogy a földszinti támlaszékek karfáján levő erősen megrongálódott plus borítást leszedesse. Ugyiszintén leszedik és ki is cserélik a páholyok mellvédjén levő plusborítást is, míg a színház nézőtérnek, a páholyoknak újra kárpitozására vonatkozólag úgy döntött a tanács, hogy ezt a jövő esztendőben fogja megcsináltatni.

A színház javítási munkálataival kapcsolatban az egyik liberális lap

arról adott hírt, hogy a városi magisztrátus nem helyezte vissza a nézőtér cimereitől bűnös kezekkel eltávolított magyar koronát. Ezt a híradást a legnagyobb megütközéssel fogadjuk, mert elképzelhetetlennek tartjuk, hogy a Csokonai-színház

a meggyalázott magyar cimere helyreállítására nélkülönpele meg hatvanesztendő évfordulóját.

A kommun és a csöcselék forradalom bukása óta már több mint hat év telt el, a város magisztrátusa tehát nem mentheti magát a hazafias közönség felháborodásával szemben sem idő, sem alkalom, de még pénzhiánnyal sem. Mégkevésbé menthető ez a mulasztás, miután a Hajdúföld már a múlt szezonban is a legerélyesebben követelte a restaurációt.

Ebben az ügyben nincs helye tovább semmiféle halogatásnak, vagy üres mentegetődzésnek. A meggyalázott cimere csönkasága állandó inzultus a hazafiasan gondolkodó publikum legszentebb érzéseivel szemben s az a magisztrátus, amely olyan gavalléros bőkezűséggel tudta 170 millióval támogatni a zsidó gimnáziumot, nem spórolhat ebben az ügyben sem tovább Debrecen szégyenére.

A két Friedländer izgalmas szembevitése Debrecenben

Konokul tagadnak a pénzhamisítással vádolt zsidók - Az olaszliszka csodarabbi látogatása Friedländer Samunáé

(A Hajdúföld tudósítójától.) A milliós bankjegyek hamisítása ügyében országsszerte erőlyesen és lazasan folyik a nyomozás. A nyomozás középpontja Budapest és Debrecen. Budapesten a Szatmári detektívcsoporth végző faradhatatlan nehéz munkát és állandó kontaktusban van a debreceni kir. vizsgálóbíróval, ahová jelentéseket tesz s honnan utasításokat kapnak. Friedländer Samuelt, a csodarabbi fiát, akit először vettek őrizetbe a hamisított milliós bankjegyek ügyében, ismételtén kihallgatta a vizsgálóbíró és

a kereszkérdések tüzeiben elszólta magát

és vallomása, bár csekély mértékben is, de újabb támpontokat nyújt a további nyomozáshoz. Az újabb nyomozástól különben igen sokat vár a fővárosi rendőrség épen úgy, mint a debreceni vizsgálóbíró. Friedländer Samuelt különben a debreceni kir. ügyészség fogházának egyik második emeleti cellájában ül és igen szigorú őrizet alatt áll. Most ugyan még tagadásban van, de már kezd megtörni és

rövid idő kérdése, hogy beismerő vagy legalább is részben beismerő vallomást tegyen.

Az már kétségtelenül megállapítható, hogy a hamisított milliós bank-

Friedländer Frigyes budapesti kihallgatása

Friedländer Frigyeset előzőleg Budapesten is kihallgatta a rendőrség, kihallgatása során is tagadja azt, hogy bármit is tudna a hamis bankokról. A rendőrség Friedländer tagadásával szemben oly módon akar bizonyítékot szerezni, hogy tisztázzák akarja, miből élt Budapesten Friedländer Frigyes, aki magát textilkereskedőnek nevesi. Ujpesten egy kis

textilboltja volt, de

jegek terjesztésében résztvevő és tevékeny szerepet vitt. Csütörtökön este két fővárosi detektív Debrecenbe hozta Friedländer Frigyes Lipót újpesti kereskedőt, Friedländer Samuelt unokatestvérét, akit éppen Samuelt vallomása alapján a debreceni kir. vizsgálóbíró utasítására vett őrizetbe a budapesti rendőrség. A csodarabbi fia, Samuelt Frigyesre hivatkozott, hogy tőle kapta a milliós bankjegyek legnagyobb részét. Friedländer Samuelt mikor látta, hogy a persellyel és a konkurrens csodarabbi állítólagos bosszújának feltárással nem tud hitelt kelteni és elfogadható védekezést nyújtani, előadta, hogy a milliós bankjegyeket unokatestvérétől kapta.

Friedländer Frigyes Lipót szintén hosszadalmasan és részletesen kihallgatta a vizsgálóbíró. Friedländer tagadásban van. Ezután

Izgalmas szembevités következett.

Samu a szemébe mondta Frigyesnek, hogy tőle is kapott milliós bankjegyet, de ezt Frigyes a szembevités után is tagadta. Friedländer szintén egy másodemeleti cellában helyezték el, de messze unokatestvérétől és szigorúan vigyáznak, nehogy bárhol is érintkezhessenek egymással.

textilboltja volt, de

olyan nagylábon élt, mint akár-melyik textilnagykereskedő.

Elegáns berendezett üzlethelyisége, műhelyei voltak, amire semmi szüksége nem volt és családijával együtt költözött életmódot folytatott. Az újpesti kis textilboltban tartott házkutatás siralmas képet tárt fel, a

polcokon üres skatulyák sorakoztak, aru azonban egyikben sem volt.

A pénztárban mindössze 4800 koronát találtak

a detektívek. Friedländer arra hivatkozott, hogy kényszerű gazdasági tárgyalás van folyamatban és ő 50 százalékot ajánlott fel hitelezőinek. A rendőrség ennek ellenében azt hiszi, hogy az újpesti üzlet csak dírc, vagy dírc volt az egész pénzhamisítási akcióra, mert hivatkozni lehetett arra mint jövedelmi forrásra, másrészt a mindenféle műhely és gyárhelyiségek kitűnő szolgálatot tettek a pénzhamisítási manőver körül. Friedländer azt is megkérdezték a rendőrségen, hogyha állítólag olyan nagyon rosszul ment az üzlete, akkor miért és

miből utazott és autózott olyan sokat.

Erre azonban nem tud válaszolni. Beigazolást nyert, hogy utoljára augusztus 18-án és 22-e között volt Olaszliszkán, tehát aznap, amikor Friedländer Samuelt az olaszliszka postán feladta a végzetessé vált hamis pénzjegyeket. Ez az adat olyan terhelő, hogy valószínűleg ebből a pontból indul ki a valódi tényállás megállapítása.

A budapesti rendőrség különben a debreceni vizsgálóbíróval

kért egy hamisított milliós bankjegyet

azokból, amit Friedländer Samueltől foglaltak le. Az már kétségtelen dolog, hogy a kunmadarasi és a Friedländer-féle hamisítás különböző, a kunmadarasiaké jobb, de Friedländerék viszont nagyobb számban csináltak a hamis milliókat.

Preineszberger Jenő táblabíró, központi vizsgálóbíró, akinek kezébe összehozták a nyomozás szálai, pénteken elutazott Debrecenből.

A nyomozás sikere érdekében nem közölhetjük utazásának végcélját. — Először Ujpestre, illetőleg Budapestre utazott és onnan vidékre megy a vizsgálatot széles mederbe kiterjeszteni.

Vidékre száll ki a milliós bankjegyhamisítás ügyében Takó Ferenc vizsgálóbíró, Preineszberger táblabíró helyettese is.

A közeli órákban még újabb őrizetbevételek várhatók.

A csodarabbi Debrecenben

A bankjegyhamisító Friedländer Samuelt balesete nagy riadalmat keltett Olaszliszkán és kapcsolt körében is, de általában a zsidóság körében is. Az őrizetbevitel hírére Debrecenbe érkezett maga a csodarabbi is és két napig itt tartózkodott. A csodarabbi debreceni rokonainak Szechényi-utcai házában szállt meg. Debrecenbe érkezett öt böcher zsidó is azért, hogy a „mártir” Friedländernek mindenben segítségére legyenek. Friedländer Samuelt vallomását állítólag apja befolyására változtatta meg, aki

azt izente neki, hogy ne kiméljen senkit,

lehetőleg mondja el az igazat. A csodarabbi fia erre árulta volna el, hogy kitalált mese a persely és a konkurrens rabbi haragja, ő a milliós bankjegyeket unokatestvérétől, Friedländer Frigyes Lipóttól kapta, számszerint 22 darabot. Ő ezen a pénzösszeget butort vett volna, mert házasodni akart. Azt állítja, hogy nem tudta, miszerint a milliós hamis. Ezután a vallomás után vették őrizetbe Ujpesten Samuelt unokatestvérét.

Egyébként a nyomozás változatlan erőlyel folyik és szombaton több újabb őrizetbevitel várható.

Ezer milliárdot fordít a kormány beruházásokra

A részletes beruházási program

Budapest, augusztus 28. Az 1925. évi 23. tc. 2. paragrafusa felhatalmazza a kormányt, hogy 1824—25. év végén mutatkozó bevételi többleten kívül a külföldi kölcsön hozadékaiból

30 millió aranykoronát hasznos beruházásokra fordíthasson.

A törvény e felhatalmazása alapján a kormány az 1925—26. évi költségvetés első felére a következő hasznos beruházások teljesítését határozta el (az összegek milliárd papirkoronában szólnak.)

1. A budapesti országos kereskedelmi és ipari kikötő építésére 58.
2. Ut. és hidépítési célokra 43 $\frac{1}{2}$.
3. Ármentesítő társulatoknak munkálataira kölcsönök 20.3.
4. Állattenyésztés fejlesztésére 21 $\frac{3}{4}$.
5. Tejszövetkezetek megszervezésére 8.7.
6. A bor értékesítésének előmozdítására 2.9.
7. A mezőgazdasági hitel előmozdítására 72 $\frac{1}{2}$.
8. Állami kislakás építkezések (a folyamatban levő és új építkezések) céljaira 87.
9. A budapesti Új-szentjános tündöbreg pavilonnak befejezésére 5.8.
10. Posta, távírda és távbeszélő vonalnak a) a budapesti automatikus távbeszélő központok létesítésére, a távbeszélő hálózat fejlesztésére 72 $\frac{1}{2}$, b) a Budapest-bécsi nemzetközi kábel kiépítésére 87.
11. A magyar államvasutaknak: a) vasutikocsik beszerzésére 141.27,

b) lakóházak építésére 60. c) egyéb beruházásokra 88.73.

12. Az állami vasgyáraknak a diósgyőri telep befejezésére általános központok fejlesztésére stb. 32.98.

11. Az állami erdőgazdasági birtokok vasuti hálózatának fejlesztésére, gazdasági fűrésztelep építésére, mészkeőtermelő üzem berendezésére, mészkeőtelep létesítésére stb. 11.6.

14. Az állami mezőgazdasági birtokoknak műtrágya, takarmány, állat és gép beszerzésére, épületek javítására stb. 1.45.

Összesen 998.68 milliárd papirkorona.

A kormány által meghatározott beruházásokkal kapcsolatos munkálatok részben már megindultak, részben a beruházások végzésére a szükséges intézkedések megtételtek.

A felsorolt beruházásokhoz a fő biztos hozzájárul és az ezekhez szükséges pénzösszeg — tehát közel 1000 milliárd korona, az egyes tárcák számára a szükséghez képest rendelkezésre áll.

Az 1925—26. költségvetési év második felére vonatkozó beruházási programot 1925 decemberében fogják megállapítani.

Ezen kívül beruházási programon felül még 12 millió aranykorona (174 milliárd papirkorona) van felvéve az 1925—26. költségvetésben. Ez az összeg az egyes tárcák között oszlik meg.

Folyósítás alatt áll továbbá a városok részére felvett 10 millió dollár névértékű kölcsön első fele.

HIREK

1925 augusztus 29. (Szombal)

Prot.: Eracszt. Kath.: K. J. F.

A Meteorológiai Intézet jelentése

Hazánkban változékony, szeles, viharos idő uralkodott. Az eső a nyugati részeken már szűnőben volt és csak a keleti részeken volt még számottevő. Csengerben 19 Tokajon 15, Debrecenben 10 mm-t jelentettek. A hőmérséklet csak kevéssel emelkedett a 20 fok felé.

Prognózis: Az időjárásban további javulás várható.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-11-ig, délután 4-7-ig

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth (Piac-u. 30.), Nap (Piac-utca 3.), Isteni gondviselés (Petőfi-tér és Teleki-u. sarok), II. Rákóczy Ferenc (Külső-vásártér 1.), Csillag (Árpád-tér 1. Mátyás Király (Nyilas-telep).

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Szele György, énekezik Zámboéry Sándor, délután 5 órakor Zámboéry Sándor.

Kistemplom zárva.

Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Baja Mihály, énekezik Sipos Imre, délután 5 órakor Perpeth Ferenc.

Árpád-téri templomban d. e. 10 órakor prédikál Peleskey Sándor, énekezik Seress Béla, délután 3 órakor Peleskey Sándor.

Ipotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, énekezik Tukacs György, délután 3 órakor prédikál Tukacs György.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál és uracsorát oszt: Vajda László.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor Ipotályi telep 9. sz. a. tartalik. Ugyanott 5 órától felszóttaknek biblia óra.

A Kálviniák Templomegyesülete Vegyesekkor tanulási órát tartanak hétfő és csütörtökön tartja 6-7 ig a Tanító Otthonban (Egyházi hivatal udvarán keresztépület). Uj tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott el fogadják Szabó Lajos ref. lelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban

(Miklós-utca 3.) az istentisztelet augusztus 30-án vasárnap délelőtt 10 órakor prédikál Uray Sándor, ref. lelkész.

— **Gerencsér István meghalt.** Budapestről jelentik: Ma reggel a Szt. István-kórházban elhunyt Gerencsér István dr volt nemzetgyűlési képviselő, a Szentkirályi-utcai állami tanítóképző intézet igazgatója. A kommun bukása után képviselőnek lépett fel a mátészalkai kerületben, ahol erős küzdelem után a keresztény nemzeti egyesülés pártjának programjával választották meg. Képviselői működésével megnyerte mindenkinek a szimpátiáját. A legutóbbi választásoknál kisebbségben maradt és így újra intenzívebben a pedagógia és tudományos működésének adhatta magát. Elhunytá különösen sportkörökben váltott ki általános gyászot.

— **Gulyás István marad az Ipariskola igazgatója.** Debrecen város tanácsa az ipariskolai felügyelő bizottsága javaslatára az elkövetkezendő tanévre is dr Gulyás Istvánt bízta meg az ipariskolai igazgatói állás betöltésével. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a női ipariskolában az új iskolai évben is 30 aranykorona lesz a tandíj, s a fiú ipariskolában ez évben sem kell tandíjat, csak 4 aranykorona fűtési és világi-tási díjat fizetni.

— **A kereskedelmi alkalmazottak diszközgyűlése.** A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete augusztus 30-án vasárnap délelőtt fél 11 órakor diszközgyűlést tart a Kereskedő Társulat dísztermében. Kérjük egyesületünk összes tagjait, hogy ezen közgyűlésen okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

— **Mindenki a legszentebb kötelességének tartja, hogy megvegye a hősök virágát!**

— **Ujra elnapolták a strandfürdő botránya ügyében a főtargyalást.** Szabó Gyula rendőrkapitány, kihágási rendőrbíró pénteken folytatta Balogh-Bleier Ferenc s nőtársa, — akivel a nagyerdei Városi uszodában az ismeretes botrányt rögtönzöte — kihágási ügyében a tárgyalást. A tárgyalás most is zárt volt, s azon újabb tanukat hallgattak ki. A rendőrkapitány úgy döntött, hogy a tényállás teljes tisztázására még újabb tanukat hallgat ki és esetleg helyszíni szemlét is tart az uszodában, hogy belelehet-e látni és meddig az ominózus 112 as számú kabinba. Az új tárgyalási napot még nem tűzte ki.

— **A hadirokkantak végkielégítése nem csorbítja jogalkat.** A hadirokkantak nem régi felülvizsgálatával kapcsolatban a hadigondozottak körében az a hír terjedt el, hogy a végkielégítést kért hadigondozottak amennyiben azt megkapják, úgy az összes rokkantsági joguktól elesnek. A népjóléti miniszter most értesítette a városi tandócs, hogy a végkielégítés felvételével kizárólag csak ellátásukról mondanak le, azonban egyéb jogaik mind érintetlenül maradnak.

— **Felesége után a halálba.** Fülöp János 57 éves berekszentyei lakos a mult nap öngyilkossági szándékából lügkdöldatort ivott. Súlyos sérüléseivel beszállították Komádiba Lovassy László orvoshoz, de mire odaért, már Fülöp kiszenvedett. Fülöpnek kevéssel ezeltől halt meg a felesége és ettől kezdve buskomor, életunt volt és többször hangoztatta, hogy a felesége után megy s sírba. A mult nap aztán elhatározta, hogy végez magával, bement Komádiba, vásárolt lügkötvet és egy őnzetlen pillanatban felhajtotta. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Springer

Főposta mellett könyv havi részlet papír havi részlet körzők fizetésre is legelőnyösebb beszerzési forrás.

— **Hangverseny a Bikában.** A m. kir. 11. honv. ezred vonózenekara augusztus 29. és 30 án este fél 9 órai kezdettel az Arany Bika kávéházban klasszikus műsorral hagversenyez.

— **Az Iparos Sorsjáték Nyereményel:** A közönség nagy érdeklődését honorálva, az Országos Iparegyesület a nyeremények számát szaporította. Olvassa el lapunk mai számában közzölt hirdetését.

— **Beiratás a szeptemberben kezdődő tanévre délelőtt 11-12 ig.** Német nyelvroktatásra csak gyermekek vétetnek föl, napi egy óras tanítással. Tandíj havi 150 ezer K. Német Gyermekotthon, Piac utca 34. III. 12.

— **Megtámadták a rendőrt.** Tokai József 21 éves és Kovács Sándor 59 éves debreceni napszámosok ittas állapotban belekötöttek a rendőrbé és botokkal, késsel támadtak neki. Csak nagy nehezen sikerült lefogni őket. Tokait és Kovácsot bekisérték az ügyészség fogházába, hatósági közeg elleni erőszak és súlyos testi sértés büntette miatt indult meg ellenük a büntető eljárás. A vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte őket.

— **Az állami állisztek segélyező egyesületének közgyűlése.** A Magyar Állami Állisztek és Hasonló Kézalkalmazottak Orsz. Nyugdíjpótló és Segélyező Egyesületének debreceni helyi csoportja augusztus 30 án délután fél 4 órakor a kir. törvényszéki épület 1. emelet 95. számú szobában nagy közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó (Elnök jelentése). 2. Pénztárnok jelentése az 1924. évi zárszámadásról. 3. Felügyelőbizottsági elnök jelentése. 4. Ujtágok felvétele. 5. Esetleges indítványok. Pontos megjelenést kér az elnökség.

— **A hősök virágát viselje mindenki a hősök napján.**

— **Iskolakönyvek új és használt, író és rajzszerkesztő legnagyobb választékban kaphatók.** Antalffy József könyv- és papirkereskedésében Szent Anna- és Varga utca sarok.

— **Ellítették a csaló cselédlányaikat.** Ismeretes, hogy a közelmúltban Magyar Ferenc debreceni fogtechnikus cselédje, Virág Jolán furfangos csalást követett el, gazdája tudtán kívül elment vásárolni a Hangya szövetkezetbe és annak a könyvére közel két millió korona árut, csemegét, élelmiszert vásárolt, természetesen a saját céljaira. Az így kicsalt árut barátánévvel, Dákó Idával együtt értékesítette, az árat pedig elmulatta. A debreceni kir. törvényszéken Jeney egyes bíró most vonta felelősségre a megtévedt szobalányokat. Mindketten beistenerő vallomást tettek. A bíróság Virág Jolánt négy hónapi, Dákó Idát két hónapi fogházra ítélte. Mező Sándor kir. ügyész és a szobalányok is megnyugodtak az ítéletben, így az jogerőssé vált.

— **Tűkőgyártás, kirakatok tűkröszése, antik csiszolt tüvegészése.** Sipkovits, Szivutca 14-15. Telefon 356.

MAGYAR IGÉK
Ha mi emancipáljuk a zsidókat, ki fogja a magyarokat emancipálni a zsidóktól.
SZÉCHENYI ISTVÁN.

— **Hötzendorfi Conrad holttestét Bécsbe szállították.** Bécsből jelentik: Hötzendorfi Conrd Ferenc báró tábornagy holtteste ma délután érkezett Bécsbe. A vasuti kocsiból való kiszállítás után a ravatalozás helyszínre vitték tömérdek néző sorfalak között. A menet a Schwartzenberg-téren a katonai kaszárnya előtt ért véget, ahol a koporsót ravatalra tették.

— **Kuna P. András súlyos baloselo.** Televényről jelentik: Kuna P. András nemzetgyűlési képviselő Televény község határában könnyen végzetessé váható baloset érte. Szántó József televényi lakos kocsijával egészen közel hajtott a képviselő kocsijához, úgy, hogy az felborult és Kuna P. András, valamint kocsisa alá kerültek. A lovak megvadultak és a kocsival tovább vágtattak és így a kocsit alatt levők megmenekültek a biztos haláltól. A kunszentmártoni csendőrség a nyomozást megindította.

— **A hősök virágával áldozzon a hősök emlékének!**

— **Vasuti utazási kedvezmény Budapestre.** A városligeti mezőgazdasági múzeumban szeptember 15 ig tartó kertészeti, vadászati és Széchenyi emlékkiállítás megtekintésére felutazók 6 napra érvényes féláru vasuti jegy váltására jogosító igazolványt kaphatnak a Falu Szövetségégnél (V. Zoltán-u. 8.) vagy az Országos Kertész Egyesületnél (VII. Dohány-u. 20.)

— **Précz kárpitos Hatvan-utca 41.** Mindenféle kárpitos munkák állandó nagy raktára.

— **Tankönyvek, új és használt állapotban az összes fiú- és leányiskolák részére beszerezhetők Harmathyáld, Fűvészkert-u. 14.** Ugyanott használt tankönyveit értékesítheti.

SZÍNHÁZ

Mozgósínházak közleménye:
Vigasszínhar-mozgó

A farkasok csodája (Mirakulum). Lengeda 8 fejezetben, Franciaország történetéből 1461-ben. Kisérő: burleszk, A holdkör.

Uránia-mozgó
Rózsahegy Kálmán szereplésével: A cigány, Szigligeti örökbecsű népszínműve filmen, 8 felvonásban. Kisérő: Amerikai burleszk.
Jönnek: Csak felnőtteknek: Álbercegnő és Cenfaur asszonya.

Meteor-mozgóban:
Vasárnap „Zigotó bajban“ burleszk-attrakció! Zigotóval a főszerepben. Előadások 3 órától.

Saját készítésű iskolai cipők

nagy választékban szép kivitelben legolcsóbban KRAUSZ cipőüzletében Nagytemplom mellett. Férfi-, női és gyermekcipők nagy választékban raktáron.

BOROSHORDÓK

após és káposztás kádak — új és használt — minden nagyságban állandóan kapható. Javítást gyorsan és jutányosan készíttetnek. **Báró Györfly horógyárban** Nap-utca 4. szám a

FÉRFI-ÉS FIURUHÁT
CSAKIS A
MAGYAR RUHAIPAR
BIKA SZÁLLÓ ALATTI
férfi és fiuruha áruházában vegyen, mert annak áruai tartósak, árai pedig nagyon olcsók.
Vászon és nyári öltönyök leszállított árban kaphatók !!!

TESTEDZÉS

A Debreceni Egyetemi Atlétikai Club országos uszóversenye vasárnap délután fél 5 órakor kezdődik a nagyterdei uszodában. A nevezésekből itélve a verseny igen sikeresnek ígérkezik. Részvesz Budapestről az NSC bajnok hölgytárfője, Sipos Manci, Moller Lili, Koranyi Ius, akik természetesen az egyéni számokban is indulnak, Komdromy Mártával és Kereszturi Kamillával FTC együtt. Előnk indul Szolnokról Vészi Sari, Nyiregyházáról Gellért Magda, Debrecenből Jost Böske, Wehinger Böske, Medgyessy Évi, Feldheim Gitta, Bessenyei Böske, Lovassy Gitta, Juricskay Bözsi, Veress Irma.

A férfiak közül az egriek, Bliskay Zoltan, Horvát a legkiválóbbak, továbbá Jaszapáti büszkesége, Fehérvidéki 400 méteres bajnok. Jelezve van a vidék legjobb bajnokuszojainak, Wannie Rezsőnek indulása is. Nyiregyházáról és Szolnokról is igen jó gárda jön le, akikkel szemben a debrecenieknek: Farkas Gáznának, Trón Zoltánnak, dr. Leé Tibornak, Sauerwald Rezsőnek, Szentkirályi Lászlónak, Takács Andornak, Walton Róbertnek, Weichinger Károlynak, Vértessy Ferencnek, Jost Ferencnek, Benedek Gyulának, Emerich testvéreknek nehéz dolguk lesz, de azért sikerrel vehetik fel a küzdelmet. A versenyre jegyek előreláthatólag a Jost cukrászdában.

KÖZGAZDASÁG

Országos szarvasmarha pótvásár Debrecenben. Debrecen város tanácsa szeptember 10 én országos szarvasmarha pótvásár tartását engedélyezte Debrecenben.

A TŐZSDE

Zürichi zárlat
Newyork 516—, London 2506—, Milánó 1930—, Páris 2425, Brüsszel 2835, Prága 1530—, Budapest 0,0072-50 Belgrád 922, Bukarest 255, Hollandia 207,85, Berlin 122,80, Bécs 72,65, Varsó 87,5, Szófia 375.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról
Dollár 70950—71680, angol font 345000—347000, hollandi forint 28365—28635, francia frank 3347—3380, svájci frank 13786—18886, cseh korona 2090—2117, lei 352—358, líra 2670—2694, dinár 1246—1268, 100 német márká 16840—16990, osztrák korona 99,73—100,49 fillér.

Terménytőzsde zárlat
A mai terménytőzsdén az irányzat buzában, rozsban tartott, tengeriben és repceben szilárd, zabban barátságos. A többi cikkek változatlanok.
Árvalos árak 76 kilós tiszavidéki buza 377,5—380, egyéb 370—375, 77 kilós tiszavidéki 382,5—385, egyéb 375—380, 78 kilós tiszavidéki buza 385—387,5, egyéb 380—382,5, 9 kilós tiszavidéki buza 387,5—390, egyéb 382,5—385, zab 240—255, tengeri 267—272, rozs 270—272, repce 570—580. A többi változatlan.

Ferencvárosi sertésvásár
Maradvány 748, érkezett 521, eladatott 180. Zártvásáron maradvány 9, érkezett 192, eladatott 107. Árak: fiatal könnyű 18,5—20, nehéz 23—24.

Pénztár-blokk

öt féte betűjelzéssel kapható bármily mennyiségben lapunk kiadói hivatalában Piac-utca 59. sz.

,LeCoq'

a világ legjobb növényi cipőpasztája

minden színben.

Magyarországon is forgalomba került.

Kérje az eredeti kakas védjegyű cipőpasztát

Okvetlen próbálja ki! Meglepető eredményről fog meggyőződni! Speciális tulajdonságai: Minden foltot eltávolít, bőrt eredeti színben tartja, repedéstől megóvja, nagyon fényessé és vízhatlanná teszi.

Párisi Hölgyfodrász Szalon

Simonffy-u, tejpiac.
Tartós ondolás.
Henné hajfestés.

Hullott és vágott hajjal legmagasabb áron vessz

KEDVEZMÉNY LAPUNK OLVASÓINAKI

Ha élethű művészi fényképet akar, keresse fel három évtized óta fennálló és országosan előnyösen ismert

DISKAY

fényképmester műtermét BUDAPESTEN, Rákóczi-ut 74.

(Ugyanott van a régi Mona Lisa műterem is.) Fiók Budán, III. Zsigmond-utca 36. — A legmérsékletesebb árakért művészi fényképet kap.

Szelvény 1362

Ezen szelvény felmutatója a napi árból 25% engedményt kap Diskay fényképmesternél Budapest, Rákóczi-ut 74 Fiók Budán III Zsigmond-utca 36. — Mona Lisa műterem.

NE OLVASSA EL

Fontosabb, hogy személyesen megnézzék és vételkódszer nélkül győződjön meg olcsó árainkról. Mindkét üzletünkben

ARANY BIKA DIVATHÁZ
BIKA SZALLÓ ÉPÜLET.

APOLLO DIVATÁRUHAZ
PIAC-U. 67. Miklós-u. sarok

Idény előrehaladottsága miatt nyári divatos cikkeinket mélyen leszállított árakban árusítjuk. Mindenféle férfi és női divatcikkek, fehérneműek, menyasszonyi kelengyék, vásznak, damasztok, selymek, szövetek dus választékban. — Aruink részleltetés mellett sem drágábbak kedvező feltételek mellett — Tisztviselők külön engedményt kapnak.

NYOMTATVÁNYOKAT

Levélpapír -- Boríték -- Táblázat -- Meghívó Számla -- Gyászlap -- Névjegy -- Művek stb izlésesen és gyorsan mérsékelt árakon készít, költségvetéssel szívesen szolgál

LAPUNK KÖNYVNYOMDÁJA

Telefon 348 -o- Piac-utca 59

! Gyász esetekben !

ajánlom a n. é. közönségnek ujonnon berendezett temetkezési vállalatomat

Elvállalok mindenféle kivitelű temetéseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig, előzékeny kiszolgálás és jutányos árak mellett. A nagyérdemű Telefon 10-35. közönség szíves pártfogását kéri Telefon 10-35.

Jancsó Kálmán asztalosárú és fakoporsó-gyára
Telep és felvételi iroda: Debrecen, Bárczy-utca 3. szám.

Tisztviselők és munkások figyelmébe

Mielőtt férfi-, vagy fiuruhát vásárolna, meg kell Önnek győződnie saját érdeké-

ben a

HAJDUSÁGI FÉRFI- ÉS FIURUHA 000 ÁRUHAZ 000

szenzációs olcsó árairól!

Nagy választék:

Raglának, téli és bőrkabátokban.

Vászon és nyári öltönyöknek teljesen leszállítottuk az árait.

Cimre kérjük ügyelni!

HAJDUSÁGI FÉRFI- ÉS FIURUHA ÜZLET PIAC-U. 67.

Vármegyeházzal szemben

APROHÍRDETÉSEK

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczeni, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírnap kiadóhivatalában vagy a Csáthy Ferenc Rt. (Piac-ucca 8), vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-ucca 34), vagy az Aczél Henrik (Piac-ucca 24) könyvesboltjának pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vastagbetűsítő és levelezés 1600 K.

Levelezés

Béla I Levele van H. A. B. M.-től illetékes helyen. 287

Lakás

Két vagy háromszobás lehetőleg modern lakást keresek. Lelepet fizetek. Ajánlatot Debrecen kiadóhivatalába „Lakás” jellegre kérek. 220

Egy vagy két szobát mellékhelyiségekkel bútoroztatlanul keresek, esetleg teljes ellátással. Ajánlatot Debrecen kiadóhivatalába „Házaspár” jellegre kérek. 221

Butorozott udvari szoba különbejáratú kiadó Miklós-utca 26. szám. 261

Budapesti bútorozott szobát keres nyolcadik gimnazista. Részletes ajánlatokat Frank jegyző címre Nádudvar. 241

Butorozott szoba uri embernek, esetleg 2-3 gyermeknek teljes ellátással kiadó, Darabos 7. 2009

Egy szoba, konyhás lakás kertszegben kiadó, Hatvanutcai kert, Gohér-utca 12. szám. 284

Ajánlat

Tankönyvek új és használt állapotban kaphatók Harmathyfal, Fűvészker-t. u. 14. 61

Ist. gyermektelen uri család elfogad 2 diákot teljes ellátásra, Kálvin-tér 15. szám. 1068

Hosszú Bősöndörfer zongora elsejétől kiadó. Ertekezni Vénkert, Domokos Lajos-utca 20. szám, délelőtt 8-10-ig. Telefon 11-08. 1915

Egy középiskolás, keresztény leány vagy húgyermekek teljes ellátására 925-20. tanévre elfogad szerény díjazás mellett Erdei Andrást, Nap-utca 12. 1916

Teljes ellátásra elfogad két vagy három ist. diákot ist. uri család. Eötvös-utca 59. 184

Kézműműhely forgalmas helyen elköltözés miatt azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 180

Két középiskolás uri leányt teljes ellátásra felvevő özvegy uri nő. Kossuth-utca 29. 209

Két ist. középiskolai uri leányt vagy fiút ellátásra elfogad öz. Balássáné, Csokonai 25. 232

Fehér és színes filckalpok 110 ezer koronáért kaphatók. Matta Anna, Csemere-utca 10. 225

Hálószobák legolcsóbban kaphatók részlete Marozsán asztalosnál. Kut-utca 104. szám. 269

Uri családnál intelligens leányka az iskolai évi zongora, fürdőszoba használatát teljes ellátást nyerhet. Miklós-utca 21. Utcai lakás. 263

Szántást vállalok Hofher traktorral bárhol. Darabant Sándor Kismarja, Bihar-me. ye. 278

Ha elérhető művészi fényképet akar, keresse fel országosan ismert Ruzicska műtermét Piac 82. 273

Gyermekhiszasszony kitűnő bizonyítványokkal ajánkozik szeptember 1-re. Házikisasszonynak, anyahelyettesnek is menne Biró Cecília Debrecen, Kossuth-utca 89. 2004

44 hold szántó kondorosai megállónál kiadó. Felvilágosításokat vasuti órához Kondoros megállónál adnak. 2007

Özvegy jobb nő mindenesnek vagy mindenes szobalánynak ajánkozik szeptember 1-re kevés tagu családhoz. Fűvészker-t. utca 22. Pincelakás balra. 2010

Két középiskolai tanuló fiút vagy leányt teljes ellátásra (külön szoba) elvállal Fejér, Boldogfalva-utca 26. 2012

Kereslet

Mérleget 5-10 mázsa hordképességűt súlyokkal kerestünk megvétele. Működgyár. Telefon 10-93. 69

Tanuló vagy kifizető fiút felvevő Csokonai könyveskereskedés, Szentanna 1. 240

Havas János ócskaruhát vesz és elad. Péterfia-utca 30. 204.

Zongorát bármilyen megvétele keresek Cím a Központi ékszerésznél (Stassik). 182

Szobaleány minden tekintetben feltétlenül megbízható, hosszabb bizonyítvánnyal szeptember 1-re felvétetik Kossuth-utca 29. Utcai lakás. 195

Tanulóleányt felvevő fizetéssel a Fábry högyfodrász-szalonn, Baithyány utca 2. szám. 1917

Több vagon tengeri befogadására alkalmas görét keresek a város belterületén, Telefon 15 11. 219

Vessék készpénzen vagy kölcsönbe 150 hektoliter új vagy használt elsőminőségű bors hordókat 500-650 literesig. Ajánlatot kérek Molnár Lukátszhoz, Kossuth-utca városháza alatt. 1863

Meszelő szurkoló munkások zsonnal felvétetik, Alföldi kefézem, Csokonai-utca 10. 256

Pénztárkezelésben jártas leányt, kinek jó kézirása van, felvevünk, Szántó Mór és Társa Debrecen. 274

Pénztárnoknő több évi gyakorlattal felvétetik Kupfer Ignác liszt- és fűszerkereskedésében, Bados-utca. 275

5000 aranykorona kölcsönt megfelelő kamattal és biztosítékkal keresek. Cím a kiadóban. 277

Tanyára szakácsnő és egy leány gyermek mellé felvétetik elsejére. Jelentkezni Széchenyi-ut 13. 2003

Egy ügyes, megbízható kiszolgáló kisasszony azonnal felvétetik Fekete László sütődejében, Mester-utca 44. 276

Hosszú gyakorlattal számlázásban gyors és gépirásban jártas kisasszony felvétetik Binéth Vilmos és Armin cégnél Hatvan-utca 1. Ajánlatokat személyesen kérünk átadni. 279

Jó munkás borbélysegédet szeptember 1-re beépésre keresek havi 250.000, 300.000 korona és teljes ellátás. Tarjányi Imre, Balmazújváros. 272

Szobaleány jó bizonyítvánnyal kerestetik szeptember 1-re. Hevesi Gyuláné Hatvan-utca 1. III. emelet 12. Jelentkezni lehet délután 3 tól 5-ig. 2011

Egy kifizető fiú kerestetik Péterfia 61. Fűszerüzlet. 305

Bejáró takarítónőt azonnala, jól főző mindenes elsejére keresek. Hatvan-utca 1. II. 10. 2011

Eladás

Hordék bármily nagyságban és mennyiségben eladók. Debreceni Bor- és Szeszárkereskedelmi részvénytársaság Piac-utca 58. 592

Egy literes, fél és háromnegyedliteres palackok kisebb és nagyobb mennyiségben eladók Fegyverhazy cégnél, Piac 65. 1904

Két hold föld eladó az Apafája erdő alatt. Ertekezhetni Hadházi-ut 16. szám. Tűzifa iroda. 1911

Ebédlösekrény márvánnyal, egy ruhátár szekrény eladó. Szentanna-u. 25. 205

Eladó Bethlen-utca 68, számú szép nagy ház 4 szobás beköltözhető lakással, istállós. 201

Kis családi ház, melyben két szoba, konyha és mellékhelyiségek azonnal elfoglalhatók, disznó és baromfi tartásra alkalmas udvarral eladó vagy kiadó a város belterületén, kedvező fizetési feltételek mellett. Felvilágosítás: a Debreceni Független Újság kiadóhivatala. 231

Irógépek, különféle gyártmányú eladók, Megtekinthetők „Futura” Piac-utca 44, délelőtt 9-11 óráig. 267

Horn és Erdélyi — legnagyobbított — szőnyegáruház

Debrecen, Kossuth utca 19. Csokonai-színházzal szemben, Valamint HAAS FÜLÖP ÉS FIAI FÖLTERAKATA

Függönyök — Ágyterítők — Paplanok — Matracok — Takarók stb legolcsóbb árakban.

Bor eladás. Elsőrangú 120 hektó rizling, ezerjő nagyban és hordónként napi árban kapható Molnár Lukáts termelőnél. Kossuth utca városháza alatt. 1862

Biharderecskén egykemencés pékség tűzifatelep engedéllyel, forgalmas helyen, más vállalat miatt eladó. Ertekezni lehet a tulajdostól 495, házszám. 233

Kis családi ház két nagy szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel, villany, vízvezeték csatorna, csinos udvarral, azonnal beköltözhető, eladó. Vendég utca 81. 232

Eladó Hajdúböszörményben Debreceni-utca 1929. számú házastelek, melyben jól bevezetett fűszertűzlet van, esetleg az tűzlet bérbe is kiadó. 262

Irodaberendezési tárgyak eladók „Futura” Piac utca 44. Megtekinthetők délelőtt 9-11 óráig. 265

Gazdasági gépek: Lókapa, tengerimorzsoló, burgonyarosta, gabonarosta eladók „Futura” Rákóczi utca 13. Megtekinthetők délután 8-5 óráig. 266

Lábon álló szőlő eladó Bősörményi ut 81. Ertekezés mindennap délután 2-3 óráig. 268

Tengeri görő, 15 m. hosszú, teljesen jókorban levő, eladó. Széchenyi-ut 13. 2002

Kévesel használt bútorok eladók. Erzsébet utca 53. 2013

HÁLÓSZOBA,

EBÉDLŐ, URISZOBA, SZALON ÉS BÖRGARNITURA, HENCSEK MADRAC

szükségletét legmérsékeltebb árban beszerezheti: SZÁNTÓ ZSIGMOND kárpitos és bútorkereskedő DEBRECEN, CSAPÓ-U. 17. (Színházi átjáró) Potolék ÉJZEL ÁGY nagy választékban Műhely telefon 11-19 / Üzlet 10-30

FESTÉKET

PADLÓLAKKOT, BRUNOLINT, TERPENTINT, FIRNIZT, ZOMÁNCLAKKOT, MINDEN SZÍNŰ PORFESTÉKET

© kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolható ©

festékeküzletében STERN PIAC-U. 10 BIKÁ SZÁLLODAVAL SZEMBEN

A „KORONA”

vendéglő kimérésében egy liter fajbor kihordásra 12.000 korona, 25 liter vételnél 11.000 korona literenként. Cséplés alkalmára 38%-os pálinka és rum 34.000 kor. literje.

URIHÖLGYEK

KÉZIMUNKA ANYAGOK, CSIPKÉK, LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRASA

SZILÁGYI LAJOS kézimunka és műhímző v. Széchenyi-u. 1

Hosszupályi határában

több mezőgazdasági — részben szőlő — birtok 30-tól 200 kat. holdas parcellákban azonnal bérbeadó. Érdeklődni lehet Bihar vármegye Vitézi Székénél Berettyóújfaluban.

NYUGALMAZOTT FŐTISZTVISELŐKBŐL ALAKULT

'TŰZ'

FÜTŐANYAG KERESKEDELMII VÁLLALAT

DEBRECEN KÁLVIN TÉR 19. SZ. I. 22. AJTÓ.

(Püspöki palota Nagytetplom felőli oldal) TELEFON 353.

89.000 K-ért

szállít házhoz egy mázsa I^a minőségű luxus porosz fűtőszénét kedvező fizetési feltételek mellett !!! !!!

Üzemi szén, kétszer mosott porosz kovács-szén.

Borsodi szén, eredeti bányáron.

Ia. teljesen száraz bükk hasáb és aprított tűzifa hasonló olcsó napi áron szerezhető be.

VANGOR ANTAL ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOS CSAPÓ-UTCA 9. SZ.

Készít és javít minden e szakmába vágó munkát.

ORSZÁGOS KÉZMŰVESIPARI TÁRLAT VÁROSLIGETI IPARCARNOK SORSJÁTÉK

5.000 koronás sorsjegyen nyerhet

FŐNYEREMÉNYEK

1 új automobil, teljes felszereléssel
1 új zongora,
3 motorkerékpár
2 szobabeendezés
1 konyhaberendezés
1 drb 12 személyes ezüst evőkészlet
10 kerékpár.
Ezenkívül:
4 drb 10 millió koronás nyeremény
6 drb 5 millió koronás nyeremény
21 drb 1 millió koronás nyeremény
50 drb 500.000 koronás nyeremény

Huzás 1925 szeptember 9-én

Sorsjegyek vizontelárusítóknak is

Országos Iparegyesület

Budapest, VI. Gr. Zichy Jenő-u. 4

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

EHRENFELD HERMAN ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOS RÁKÓCZI-UTCA 9

Szép domboru lakcsiszolt tele háló, a legjobb ízlet is kielégítő konyhaberendezések kaphatók részlete is Minden e szakmához tartozó munkákat olcsón és szépen készítik. Bútorfényezést és javítást vállalok. Festőletrák raktáron, jutányos árban.

Jön a Vesilla!

Eladja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Debrecen, Ferenc József-ut 59.